

Studiekvalitetsmelding IF 2023

© Toril Johannesen, Historisk tid Foto/ill.: Alf E. Andresen

Innhold

Oppfølging av instituttets studiekvalitetsmelding for 2022	3
Gjennomførte og planlagte emne- og programevalueringer	3
Strategiske planer for den faglige porteføljen	3
Endringer og prioriteringer innen utdanning og læringsmiljø	4
Arbeid for tettere kobling mellom forskning og utdanning, spesielt på bachelornivå.....	5
Arbeid for bedre utdanningskvalitet, studentaktiv læring, alternative vurderingsformer og økt gjennomføring.....	6
Tiltak gjort ved IF for kontakt mellom studenter og arbeidslivet, samt større bevissthet hos studenter og potensielle arbeidsgivere om hva utdanningene kan brukes til.....	6
Prosjekter gjennom Erasmus+ for kvalitetsutvikling i utdanning	7
Sikring av tilstedeværelse av internasjonale studenter fra utenfor EU/EØS/Sveits gjennom utvekslingsavtaler?	8

I tråd med kravene i UiB sitt kvalitetssystem for utdanning, presenterer Institutt for fremmedspråk med dette årsrapport for 2023.

Oppfølging av instituttets studiekvalitetsmelding for 2022

Kvalitetsmeldingen fra 2022 viser at det foregår kontinuerlig arbeid med å bedre undervisningskvaliteten i hvert enkelt av de ni språkfagene ved instituttet. Følgende områder ble pekt ut som særskilt viktige for 2023:

1. **Studentaktiv læring.** For oppfølging, se kapittelet «Arbeid for bedre utdanningskvalitet, studentaktiv læring, alternative vurderingsformer og økt gjennomføring»
2. **Alternative evalueringsformer.** For oppfølging, se kapittelet «Arbeid for bedre utdanningskvalitet, studentaktiv læring, alternative vurderingsformer og økt gjennomføring»
3. **Kontakt med arbeidslivet.** For oppfølging, se kapittelet «Tiltak gjort ved IF for kontakt mellom studenter og arbeidslivet, samt større bevissthet hos studenter og potensielle arbeidsgivere om hva utdanningene kan brukes til»
4. **Utteksling.** Ifølge tall fra FS, reiste det i 2023 56 studenter fra studieprogram ved IF på utveksling hvorav 32 reiste på utveksling til Japan. I tillegg reiste 31 studenter på kortere opphold (på studiesentrene i York og Caen, og til språkskole i Almaty Kasakhstan). For oppfølging, se kapitlene «Strategiske planer for den faglige porteføljen» og «Sikring av tilstedeværelse av internasjonale studenter fra utenfor EU/EØS/Sveits gjennom utvekslingsavtaler?»
5. **EVU-satsning ved IF.** For oppfølging, se kapittelet «Strategiske planer for den faglige porteføljen»

Gjennomførte og planlagte emne- og programevalueringer

I januar 2023 leverte fransk og tysk sin 5-årige (2017-2022) evaluering av bachelor- og masterprogram.

I januar 2024 leverte også Spansk språk og latinamerikastudier sin 5-årige evaluering (2018-2023) av bachelor- og masterprogrammene.

I løpet av 2024 skal lektorprogrammet levere 5-årsevaluering, og i 2025 følger engelsk.

Strategiske planer for den faglige porteføljen

HF-administrasjon ble invitert til heldagsseminar 21. og 22. februar 2023 der HF-ledelsen redegjorde for pilotstudien for studieporteføljeprojektet, UiO presenterte eget studieporteføljearbeid med fire modeller og ledelsen jobbet i grupper med spørsmål relevant for studieporteføljearbeid fremover.

Etter at studieporteføljeprojektet ble vedtatt av fakultetsstyret i mai 2023 har ledelsen ved IF i flere omganger involvert fagmiljøene gjennom skriftlige henvendelser og møter. I løpet av høsten 2023 og første del av våren 2024 har instituttleder holdt møter med alle fagmiljøene for å informere om og få synspunkter på ulike aspekter ved prosjektet.

Det er bred enighet i programstyrene på IF om at man ønsker å opprettholde andelen spesialisering på dagens nivå, men det finnes ulike forslag for å fornye studieporteføljen med tanke på attraktivitet og bærekraftig ressursbruk. Kortere faglige utenlandsopphold tidlig i studieløpet (f.eks. ved studiesenter), deler av spesialiseringen tatt i på utveksling, emnesamarbeid med andre universiteter i Norge og emnepakker som en del av valgfrie studiepoeng var muligheter som gikk igjen i diskusjonene på flere av møtene.

EVU-porteføljen er viktig for IF og instituttet imøteser ny strategi for EVU-tilbudet ved HF. Studenter som tar EVU-emner på 100-nivå på fransk, spansk, italiensk og tysk utgjør en vesentlig del av studentmassen ved IF.

Egenfinansiert studiepoengproduksjon - årsenheter

Pr. 05.02.2024 11:06:11

Fakultet	Institutt	År / Termin								
		2021			2022			2023		
		VÅR	HØST	Total	VÅR	HØST	Total	VÅR	HØST	Total
Det humanistiske fakultet	Institutt for fremmedspråk	11,2	43,3	54,4	42,3	39,1	81,4	35,5	33,2	68,7
Grand Total		11,2	43,3	54,4	42,3	39,1	81,4	35,5	33,2	68,7

En årsenhet utgjør 60 studiepoeng, det vil si den normerte produksjonen for en heltidsstudent.

Det har vært ytre ønske fra flere av de fagene som tilbyr EVU-emner at denne delen av studiepoengproduksjonen ved IF skal bli mer synlig.

Arbeidet som startet 2022 for å finne en bærekraftig modell for EVU-fagene har fortsatt inn i 2023.

Noen fag planlegger å etablere EVU-emner (eller åpne digitale emner) også på 200-nivå, og tysk er i gang med et prøveprosjekt våren 2024 der TYS206/256 tilbys digitalt. I tråd med kravene til bærekraft i studieporteføljen, gjennomføres disse EVU-kursene i første omgang i hovedsak som selvstudium, men med vanlige krav til obligatoriske arbeidsoppgaver og veiledning. EVU-tilbud på 200-nivå muliggjør at noen studenter fra denne gruppen oppnår bachelorgrad, noe som igjen kan aktualisere at de senere tar mastergrad.

Endringer og prioriteringer innen utdanning og læringsmiljø

IF vil legge vekt på å følge opp og videreutvikle tiltak for godt læringsmiljø. Internasjonalisering og synliggjøring av vår kompetanse på fremmedspråks-undervisning står sentralt. Alle studieprogram får en styrket internasjonal komponent med et godt utvekslingstilbud og integrerte muligheter for utenlandsopphold. Vi vil jobbe for å være et nasjonalt kompetansesenter for undervisning i fremmedspråk på alle nivå og øke arbeidsrelevansen til studiene våre gjennom tettere kontakt med virksomheter som sysselsetter våre kandidater. Andre hovedmål er å sikre digital kompetanse i alle våre studietilbud, hente inn ekstern finansiering for utdanningskvalitet og utvikle og følge opp EVU-strategi i tett samarbeid med HF.

Fagutvalgene spiller en sentral rolle i både utdannings- og læringsmiljøet, og det er viktig å legge til rette for at fagutvalg kan etableres og fungere godt. Ved hjelp av prosjektmentor, jobber vi for å få på plass et felles fagutvalg på instituttnivå for å stimulere til faglig-sosial aktivitet fagene imellom og gi et tilbud til studenter på mindre fag uten eget aktivt fagutvalg.

Fagene oppfordres fra IF-ledelsen til regelmessig faglunsjer der lærere og studenter kan møtes i en uformell atmosfære. I og med at fagmiljøene på IF er små, er det viktig at fag av og til går sammen om å lage sosiale møteplasser. Det også jobbes med å få til et overordnet fagutvalg på instituttnivå for å gi bedre samarbeid fagutvalgene imellom og gir de mindre fagene flere kollegaer å samarbeide med.

På masternivå arbeides det videre med å legge til rette for at studenter aktivt kan gå inn som deltagere i forskningsgrupper. Det vil som regel være veileder som inviterer en masterkandidat inn i en forskningsgruppe.

Studentmiljø er ikke lenger nødvendigvis avgrenset til miljøet på campus. I en tid med økende faglig samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner nasjonalt og internasjonalt er det viktig å legge til rette for utvikling av digitale arenaer som kan brukes for å skape kontakter mellom små språkfag på nasjonalt eller internasjonalt nivå (les om BIP samarbeid på s. 7).

Arbeid for tettere kobling mellom forskning og utdanning, spesielt på bachelornivå

Fagenes egevalueringer for 2023 viser at kobling mellom forskning og utdanning følger i hovedsak syv strategier:

- 1) De undervisningsansvarlige planlegger og gjennomfører emner som er basert på egen forskning. På 300-nivå ser det ut til at fagmiljøene i hovedsak følger denne praksisen med kobling av forskning og emneinnhold. På 200-nivå går tendensen i samme retning. På 100-nivå er det en kombinasjon av mer generelle innføringsemner (gjerne med innslag av undervisers forskningsemner) og emner som er direkte knyttet til undervisers forskning.
- 2) Høsten 2023 ble det opprettet et felles lektortilpasset emne i tilknytning til ny lektormodell. Tema, pensum og arbeidsmåter på emnet springer direkte ut av forskningen på flerspråklighet som gjøres innen rammen av forskergruppen «Multilingualism on my mind».
- 3) Det legges til rette for at stipendiater får ansvar for å planlegge og gjennomføre emner som ligger tett opp til egne ph.d.-prosjekter. Disse emnene er vanligvis på 300-nivå.
- 4) Masterstudenter på alle IF-fag oppmuntres generelt til å velge prosjekter som er relatert til forskning ved seksjonen.
- 5) Flere fag har som praksis at MA-studenter får mulighet til å legge fram og få diskutert prosjekter innen rammen av forskningsgrupper.
- 6) Enkelte emner, som KLIMA200 og SEK100, står i en særstilling når angående koblingen mellom forskning og undervisning, i og med at de springer direkte ut av forskningsgrupper.
- 7) Gjesteforskere gir undervisning med utgangspunkt i egen forskning. IF fortsetter å ta imot Fullbright-forskere i engelsk hvert år som trekker sin forskning inn i undervisning på emner på 200- og 300-nivå. Se også under «Prosjekter gjennom Erasmus+ for kvalitetsutvikling i utdanning» for gjesteforsker gjennom Erasmus+.

Fagene ved IF legger i økende grad opp til å tilby emner som systematisk bygger opp studentenes ferdigheter til å foreta selvstendige undersøkelser i tråd med etablert forskningsmetodikk. Under følger noen eksempler:

- 1) Fagmiljøet i japansk introduserte i 2022 to 5-poengsemner med fokus på forskningsfeltet Japan-studier. Begrunnelsen var behovet for å sikre en gradvis progresjon i akademisk ferdigheter frem mot bacheloroppgaven og deretter nytt MA-program. Disse to 5-poengseminarene er en del av BA-programmet i japansk f.o.m. høsten 2023. Undervisning i det første emnet skjer våren 2024.
- 2) Tysk har med TYS107/TYS627 et emne på 100-nivå som gradvis bygger opp studentenes akademiske skriveferdigheter i en tyskspråklig akademisk kontekst.
- 3) Flere masterprogrammer ved IF, bl.a. engelsk (inkludert erfaringsbasert), fransk, tysk og spansk, har emner i forskningsmetoder som er obligatoriske for de respektive programmene og gir studentene et praktisk og teoretisk grunnlag for selvstendig forskningsarbeid innen disiplinene.
- 4) Work-in-progress-seminarer benyttes i forbindelse med masteroppgaven på flere fag. På engelsk holdes tre Work-in-progress-seminarrekker: en for litteratur, en for lingvistikk og en for didaktikk.

Arbeid for bedre utdanningskvalitet, studentaktiv læring, alternative vurderingsformer og økt gjennomføring

Fagmiljøene ved IF jobber stadig for å opprettholde og forbedre utdanningskvaliteten til sine studieprogram. Studentaktive læringsformer finnes ved alle fagene og de fleste emnene. Eksempler på studentaktive læringsformer som brukes ved IF er bl.a. individuelle- og gruppearbeid, muntlige presentasjoner (individuell/gruppe), arbeid med flere typer medier, og integrert bruk av IKT-verktøy. Et eksempel på studentaktiv læringsform tatt i bruk i nylig er å lage en fransk-norsk ordliste på minst 50 ord fra en gitt pensumverk og publisere den på Mitt UiB til fellesbruk. Dette blir innført som et obligatorisk krav på franskemner på 100-nivå.

På vurderingsfronten jobber fagmiljøene med å få på plass vurderingsformer som er egnet til å bruke nå etter KIs inntog i høyere utdanning. Noen fagmiljø kommer til å ha flere skoleeksamener. Andre har allerede alternative vurderingsformer som ikke åpner for uønsket bruk av KI. Kinesisk har introdusert en lydfilmmappe (mappe med lydfiler av muntlige oppgaver) i ett emne i 2. semester for å forbedre innlæring av lyd nødvendig for å kunne språket. Japansk bruker mappevurdering med god effekt hvor mappedelene produseres som en del av obligatorisk undervisningsaktivitet i seminarundervisning.

En annen måte IF bidrar til bedre utdanningskvalitet og økt gjennomføring er bruk av undervisningsassistenter. God opplæring og organisering av arbeidet gir MA-studenter verdifulle erfaringer og våre bachelorstudenter bedre oppfølging. Dette bidrar til økt gjennomføring og bedre utdanningskvalitet på begge nivå.

Både fransk og engelsk tilbyr studenter i 2. semesteret opphold på studiesentre, henholdsvis ved Det fransk-norske studiesenter i Caen og Det norske studiesenteret i York. Gjennom å løfte språkferdigheter og samhold blant studentene, gir slike opphold et bedre faglig sosialt miljø og bedre mestring av faget og på sikt høyere gjennomføring. Undervisning i 2. semester er tilrettelagt for å gjøre oppholdet mulig. Russisk jobber med utvikling av et nytt utenlands opphold i 3. semester. Fra før har de emnet RUSPZ132 hvor studenter mottar språk undervisning i et russisk talende land. Kortere opphold i utlandet tidlig i studiene kan også gi lavere terskel for lengre utvekslingsopphold senere i studieløpet.

I arbeidet med innføring av ny modell for 5-årige lektorutdanninger ved UiB har fagene som inngår i IFs lektorprogram gjennomgått alle 100- og 200-nivå emnene og justert innholdet i flere av disse. Siden emnene inngår i både lektor- og disiplinprogrammene, kommer forbedret innhold og sammenheng mellom emnene også bachelorstudentene til gode, noe som på sikt kan øke rekruttering til og gjennomføringstall på programmene.

Selv om fagmiljøene ved IF jobber kontinuerlig for å tilby studentene forskningsbaserte, helhetlige, arbeidsrelevante og varierte studieløp som inkluderer studentaktive læringsformer, peker de ansatte i tilbakemeldinger på at dette er et arbeid som krever store ressurser. Ressurskrevende er også samkjøringslogistikken for fag som inngår i lektorprogrammet når det gjelder undervisning og eksamen. Dette er en viktig grunn til at det ikke er alltid samsvar mellom det et fagmiljø mener er best å gjøre for å forbedre utdanningskvalitet, og de som er praktisk mulig å få til.

Tiltak gjort ved IF for kontakt mellom studenter og arbeidslivet, samt større bevissthet hos studenter og potensielle arbeidsgivere om hva utdanningene kan brukes til

Fagmiljøene ved IF formidler kontakt til arbeidslivet på flere måter. Flere fag videreformidler informasjon om jobbskygging og andre karrieretilbud fra Sammen samt relevante stillingsannonser gjennom Mitt UiB.

Flere fag inviterer også alumni til faglig sosiale aktiviteter koordinert med fagutvalgene og/eller nevner relevant arbeid alumni har i programmøter ved semesterstart og/eller i undervisning.

Generelt høy bruk av studentaktive læringsformer ved IF gir overførbare ferdigheter som er etterspurt i arbeidslivet. Fagene etterstreber at de obligatoriske aktivitetene som er innbakt i emnene skal trene slike arbeidsrelevante, generiske ferdigheter, som evne til å stille gode spørsmål, reflektere kritisk og til å orientere seg i et dynamisk samfunn der kunnskap fort blir utdatert.

I tilknytning til redesignarbeid for bachelorprogrammet i arabisk er det holdt to workshoper hvor arbeidslivsrelevans stod sentralt. På den første workshopen, i februar 2023, var kompetanse med fullført grad det sentrale temaet. Den andre workshopen ble satt av til temaet KI og arbeidslivsrelevans. Robert Bakkevold og Eirik Hovden søkte om og mottok insentivmidler for denne workshopen, som opprinnelig skulle holdes i begynnelsen av desember 2023, men måtte utsettes til februar 2024. Eksperter på KI og krysningsfeltet KI og arabisk, folk fra arbeidslivet med bakgrunn i arabiskstudier, studenter, faglærere i arabisk, undervisningskoordinator, administrasjon (IF, AHKR og HF), var invitert til å delta.

Praksisemnet *FRANPRAX – Praksis i bokindustrien* skal synliggjøre og styrke den faglige kompetansen franskstudiet gir for arbeid ved aktuelle institusjoner og virksomheter innenfor bokindustrien. Emnet er knyttet til IFs bilaterale utvekslingsavtale med Université de Québec à Montréal (UQAM) og har vært støttet gjennom HK-dir/SIU North America program med langtidsstøtte fra januar 2016- desember 2022. [Prosjektet](#) hadde flere partnere i både offentlig- og privatsektorene.

Lektorutdannelsen har praksis i ungdomsskole og videregående skole tilknyttet didaktikkemnene. Det er nå en ny praksismulighet for lektorstudentene på masternivå åpen ved Lycée Corneille i Rouen som tar imot norske elever. Studenter har også mulighet til å ha praksis på utveksling ved Universitetet i Caen.

Prosjekter gjennom Erasmus+ for kvalitetsutvikling i utdanning

IF har avtaler om Globalmobilitet (Erasmus+ ICM) i Jordan og Tunisia, med henholdsvis University of Jordan (UJ) og Université Tunis El Manar (UTeM). ICM-midlene ble søkt om og tildelt for perioden høst 2022 - vår 2024. Søknaden var for mobilitet for 8 studenter og 4 ansatte for hvert universitet. Se informasjon under overskrift «Sikring av tilstedeværelse av internasjonal studenter...» for mer informasjon om aktivitet på avtalene. Etter planen skal IF søke ICM midler på nytt ved utlysningen våren 2024, men kun for Jordan. Avgjørelsen henger sammen med lave mobilitetstall på UTeM avtalen, redesign av bachelorprogrammet i arabisk og behov fremover for strategisk satsning på avtalefronten. Selv om avtalen med Tunisia sikret muligheter for innreisende studenter derifra, passer ikke det arabiske faglige opplegget til universitetet med satsninger hos vårt fagmiljø.

Våren 2023 søkte fagmiljøet på fransk med Margery Skagen ICM utlysningen for utvekslingssamarbeid med UQAM som en del av arbeidet med å forsterke samarbeid med UQAM om FRANPRAX. Selv om søknaden fikk god tilbakemelding og var innenfor poengsummen for tildeling, fikk den ikke støtte.

Fagmiljøet på russisk planla å søke ICM midler ved utlysningen våren 2024, men har utsatt søknaden til våren 2025 for å gi mer tid til å få egnede partnere på plass i Kasakhstan og/eller Usbekistan.

Fagmiljøet i italiensk med Marco Gargiulo søkte om og mottok støtte for [Erasmus+ Blended Intensive Programme \(BIP\)](#) for undervisningssamarbeid med University of Torino og Humboldt Universität Berlin. Tittelen på BIPen er «Intercultural translation and communication in the European context». BIPen inkluderer virtuell og fysisk mobilitet og er for BA- og/eller MA-studenter og foregår høsten 2023 og våren 2024. Deltagende studenter får 3 studiepoeng/ECTS.

Gargiulo og tre andre faglærere ved IF har søkt om og mottatt undervisningsmobilitetsmidler i løpet av 2023. I tillegg har IF mottatt flere forskere gjennom Erasmus+ undervisningsmobilitet innen fagene tysk og italiensk. Alle unntatt en bidro med egen forskning i undervisning de holdt hos oss.

Sikring av tilstedeværelse av internasjonale studenter fra utenfor EU/EØS/Sveits gjennom utvekslingsavtaler?

Instituttet eier for øyeblikket bilaterale utvekslingsavtaler i Canada, Jordan, Tunisia og har tidligere hatt slike avtaler med Russland. I tillegg samarbeider vi med fakultetet om bilaterale avtaler i Japan og Kina. NORPART-samarbeid med Université Yaoundé 1 i Kamerun bidrar til at studenter utenfor EU/EØS/Sveits kommer til UiB på utveksling.

UiB og HF har til sammen 16 aktive utvekslingsavtaler ved universiteter i Japan. IF bidrar til å opprettholde flere av disse avtalene siden de er nødvendig for obligatorisk utveksling tilknyttet bachelorprogrammet i japansk. Innreisende japanske studenter fra disse universitetene pleier raskt å finne veien til japanskmiljøet ved IF, og deltar ofte i de ukentlige samtalegruppene og på sosiale arrangementer i regi av fagutvalget for japansk. I de senere år har fagmiljøet på japansk formalisert denne kontakten noe ved å arrangere fagligsosiale arrangementer for andreårsstudentene og de innreisende japanske studentene to ganger i året.

I samarbeid ved HF har fagmiljøet på kinesisk jobbet med en fornyet avtale med Renmin University of China. Den nye avtalen er med et annet fakultet ved universitetet enn den tidligere avtalen. I tillegg til å gi de IF-studentene som reiser på avtalen et bedre emnetilbud, åpner den opp for at studenter fra Renmin, som går på lektorutdanning ved det nye fakultetet, kan reise til UiB og få erfaring med undervisning i kinesisk som fremmedspråk hos oss.

I 2023 begynte studieledersamtaler med University of Wyoming (UWYO) om å få på plass en bilateral avtale uten skolepenger. I og med at det er en tradisjon at studenter fra Norge studerer ved UWYO, har de god kjennskap til utdanning i Norge. Dette øker sannsynligheten for at studenter fra UWYO vil reise på avtalen til UiB. En bilateral avtale med UWYO ville innebære et stort potensial for utvidet samarbeid, særlig innen fagene engelsk, arkeologi og bærekraft.

ICM avtalen med Jorden og Tunisia gir gode muligheter til studenter for å reise til UiB på utveksling. I 2023 mottatt vi 4 studenter fra UJ men ingen fra UTeM. Siden 2021 har vi mottatt 9 studenter fra UJ og 2 fra UTeM.

Selv om vår bilaterale avtale ved UQAM er tilknyttet praksis samarbeid i bokindustrien gjennom emnet FRANPRAX, reiser flere fra UQAM til UiB. Siden 2022 har UQAM sendt 2 studenter til UiB hvert år på avtalen. Avtalen skal fornyes for en ny periode og etter planen økes antall plasser til 4 studenter per år fra hvert universitet. Fagmiljøet på fransk med Margery Skagen planlegger å søke UTFORSK midler våren 2024 for å utvide praksissamarbeid med UQAM, noe som vil gi stipendmidler til innreisende studenter. Dersom UTFORSK-søknaden tildeles midler, venter vi flere innreisende fra UQAM i årene som kommer.

Vi har et samarbeid med Université Yaoundé 1 i Kamerun gjennom NORPART prosjektet [NORCAM](#) 2019-2023. I perioden har 14 studenter på masternivå og 8 PhD kandidater hatt utvekslingsopphold i Bergen i ett år. I tillegg har 3 masterstudenter tatt en hel grad ved UiB. Det skal søkes om nytt NORPART-samarbeid ved utlysningen våren 2024. Samarbeidet med Yaoundé 1 har vært avgjørende for tilstedeværelsen av frankofone studenter ved master- og PhD-studiet i de siste 20 årene under diverse program.

Vi har tidligere mottatt studenter gjennom bilaterale avtaler med russiske universiteter. Grunnet russisk krigføring i Ukraina, er mottakelse av studenter gjennom disse avtalene nå lagt på is. Fagmiljøet på russisk jobber med å opprette utvekslingsavtaler med andre russisktalende land.